

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาสภาพดินของชุมชน:

กรณีศึกษาตำบลหนองเสือช้าง อำเภอหนองใหญ่ จังหวัดชลบุรี

วิวัฒน์ ใจเอื้อ

งานนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การเมืองและการบริหารจัดการ

คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

พฤษภาคม 2554

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์และคณะกรรมการสอบงานนิพนธ์ ได้พิจารณา
งานนิพนธ์ของ วิวัฒน์ ใจเอื้อ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การเมืองและการบริหารจัดการ ของมหาวิทยาลัย
บูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร. สมศักดิ์ สามัคคีธรรม)

คณะกรรมการสอบงานนิพนธ์

.....ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร. สมศักดิ์ สามัคคีธรรม)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชัยยนต์ ประดิษฐศิลป์)

.....กรรมการ
(ดร. ปรีชา เปี่ยมพงศ์สานต์)

คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์อนุมัติให้รับงานนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การเมืองและการบริหารจัดการ ของ
มหาวิทยาลัยบูรพา

.....คณบดีคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สัมฤทธิ์ ชสสมศักดิ์)
วันที่ 29 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2554

ประกาศคุณูปการ

การศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด
ของชุมชน: กรณีศึกษา ตำบลหนองเสือช้าง อำเภอนองใหญ่ จังหวัดชลบุรี สำเร็จลุล่วงได้ด้วย
ความกรุณาจากหลายท่าน ที่ได้อนุเคราะห์ให้ความช่วยเหลืออย่างดียิ่ง รองศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์
สามัคคีธรรม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชัยนต์ ประดิษฐ์ศิลป์ และดร.ปรีชา เปี่ยมพงศ์สานต์
ผู้ควบคุมงานนิพนธ์ ที่ให้คำแนะนำตลอดระยะเวลาที่ทำการศึกษางานนิพนธ์ และข้อแก้ไขต่าง ๆ
เพื่อแก้ไขให้งานนิพนธ์มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ซึ่งส่งผลให้การศึกษาสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ผู้วิจัย
ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

การศึกษาจะสำเร็จลงไม่ได้หากขาดความร่วมมือจากปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล
หนองเสือช้างและเจ้าหน้าที่ทุกท่านที่ช่วยจัดหาเอกสารและข้อมูลของตำบล ขอขอบคุณท่าน
ผู้ใหญ่บ้าน สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหนองเสือช้างทุกท่านในการรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ
และประชาชนที่กรุณาให้ความร่วมมือและให้ความสะดวกและขอขอบพระคุณผู้ตอบแบบสอบถาม
ทุกท่านที่มีส่วนช่วยให้การทำงานนิพนธ์สำเร็จลุล่วงไปได้ ทำให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ครบถ้วน
ได้ผลการศึกษาที่เป็นประโยชน์เพื่อจะได้นำไปปรับปรุงการมีส่วนร่วมของประชาชนในด้าน
การป้องกันยาเสพติดของชุมชนให้เกิดประสิทธิผลสูงสุดต่อไป

วิวัฒน์ ใจเอื้อ

52920313: สาขาวิชา: เศรษฐศาสตร์การเมืองและการบริหารจัดการ; ร.ม. (เศรษฐศาสตร์การเมืองและการบริหารจัดการ)

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วม/ ยาเสพติด/ หนองเสือช้าง

วิวัฒน์ ใจเอื้อ : การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของชุมชน: กรณีศึกษา ตำบลหนองเสือช้าง อำเภอหนองใหญ่ จังหวัดชลบุรี (PEOPLE'S PARTICIPATION IN PREVENTING AND SOLVING DRUG PROBLEMS OF THE COMMUNITY : A CASE STUDY OF NONGSUEACHANG, NONGYAI DISTRICT, CHONBURI PROVINCE) อาจารย์ผู้ควบคุมงานนิพนธ์: สมศักดิ์ สามัคคีธรรม, Ph.D., ชัยยนต์ประดิษฐ์ศิลป์, ร.ด., 65 หน้า. ปี พ.ศ. 2554.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในตำบลหนองเสือช้าง อำเภอหนองใหญ่ จังหวัดชลบุรี และ เพื่อศึกษาวิธีการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในตำบลหนองเสือช้าง อำเภอหนองใหญ่ จังหวัดชลบุรี เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ แบบสอบถามซึ่งคำถามจะแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้ ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ส่วนที่ 2 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของชุมชน ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ จำนวน 200 คน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่การแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) การหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ผลการสำรวจประชาชนที่ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 52 ส่วนใหญ่มีช่วงอายุอยู่ระหว่าง 31-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 28.5 และมีสถานภาพสมรส คิดเป็นร้อยละ 62 ส่วนใหญ่มีบุตรจำนวน 1-2 คน คิดเป็นร้อยละ 55.5 มีระดับการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 25 ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 31.5 มีรายได้เฉลี่ยเดือนละ 4,001 – 8,000 บาท มากที่สุด ร้อยละ 33.3 ส่วนใหญ่มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในตำบล 31-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 24 และ ผู้ตอบแบบสอบถามไม่ได้เป็นผู้นำชุมชน ร้อยละ 85

ผลการสำรวจการมีส่วนร่วม ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของชุมชน พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วม โดยภาพรวม อยู่ในระดับค่อนข้างสูง ($\bar{X} = 2.72$) และเมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับค่อนข้างสูงทุกประเด็น ซึ่งสามารถเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ประเด็นด้านที่ 2.ด้านการมีส่วนร่วมวางแผนป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด กับ ประเด็นด้านที่ 4.ด้านระดับผลลัพธ์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ($\bar{X} = 2.76$) ประเด็นด้านที่ 1.ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของชุมชน ($\bar{X} = 2.74$) และประเด็นด้านที่ 3.ด้านการมีส่วนร่วมดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ($\bar{X} = 2.65$) ตามลำดับ ผลการสำรวจการมีส่วนร่วม ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของชุมชน พบว่า ประชาชนมีส่วนใหญ่มีส่วนร่วมอยู่ในระดับ ค่อนข้างสูง ร้อยละ 51 รองลงมา คือ ค่อนข้างต่ำ ร้อยละ 23.5 สูงมาก ร้อยละ 17 และ ต่ำมาก ร้อยละ 8.5 ตามลำดับ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
สารบัญ	จ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญภาพ	ฅ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์.....	2
ขอบเขตของการวิจัย.....	2
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	4
แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน.....	4
องค์ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด	17
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	26
กรอบแนวความคิดการวิจัย.....	28
สมมติฐานการศึกษา.....	28
นิยามศัพท์เฉพาะ	29
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	30
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	30
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา.....	31
กระบวนการบริหารงานวิจัย.....	32
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	32
4 ผลการวิจัย	34
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม	34
ตอนที่ 2 ผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์วิจัยข้อที่ 1.....	39
ตอนที่ 3 ผลการทดสอบสมมติฐาน	46
ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม	50

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	51
สรุปผลการศึกษา.....	52
อภิปรายผล	54
ข้อเสนอแนะ.....	54
บรรณานุกรม	56
ภาคผนวก	58
ประวัติย่อของผู้วิจัย	65

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ	34
2 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุ	35
3 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสถานภาพ	35
4 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามจำนวนบุตร	36
5 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการศึกษา	36
6 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอาชีพหลัก	37
7 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน	37
8 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระยะเวลาที่อยู่อาศัยภายในตำบล	38
9 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสถานภาพความเป็นผู้นำชุมชน	38
10 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความมีส่วนร่วมของกลุ่ม ตัวอย่าง ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการรับรู้แก้ไขปัญหาเสพติดของชุมชน	39
11 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความมีส่วนร่วมของกลุ่ม ตัวอย่าง ด้านการมีส่วนร่วมวางแผนป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด	41
12 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความมีส่วนร่วมของกลุ่ม ตัวอย่าง ด้านการมีส่วนร่วมดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด	42
13 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความมีส่วนร่วมของ กลุ่มตัวอย่าง ด้านระดับผลลัพธ์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด	43
14 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความมีส่วนร่วมของกลุ่มตัวอย่างที่ มีต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของชุมชน	45
15 จำนวน ร้อยละ ความมีส่วนร่วมของกลุ่มตัวอย่าง ที่มีต่อการป้องกันและแก้ไขปัญห ยาเสพติดของชุมชน	46
16 ความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไข ปัญหายาเสพติดของชุมชน	46
17 ความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไข ปัญหายาเสพติดของชุมชน	47

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
18 ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและ แก้ไขปัญหายาเสพติด.....	47
19 ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนบุตรกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและ แก้ไขปัญหายาเสพติด.....	47
20 ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติด.....	48
21 ความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพกับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและ แก้ไขปัญหายาเสพติด.....	48
22 ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้กับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและ แก้ไขปัญหายาเสพติด.....	49
23 ความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาที่เคยอยู่อาศัยในตำบล กับระดับการมีส่วนร่วมของ ประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด.....	49
24 ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ที่เป็นผู้นำชุมชน กับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการ ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด.....	49
25 สิ่งที่ประชาชนเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไข ปัญหายาเสพติด.....	50

สารบัญภาพ

ภาพที่

หน้า

1	กรอบแนวคิดการวิจัย	28
---	--------------------------	----

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University